

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG.
NEK; KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Kedden 14. Augustushan 1792.

Belső Tudósítások.

A' mi Kegyelmes Fejedelmünk már minden Koronáival meg-koronáztatván, liet Béts felé viszsa. Az I-ső Ferentz Tsászár halála napjának gyászos innepe 18-dikban esvén, 17 dikben itthon lesznek ő Felségek, és 18-dikban az Udvarnál *Exequia* tartatik, 19-dikben *Te Deum Laudamust* énekünk a' Sz. István Templomában, a' hól az Udvar-is meg fog jelenni; melly alkalmatossággal a' Vár fokaira ki-szegzett ágyuk is a' mi örömünket tüzes-nyelvel hirdetni el nem múlatják. — Már a' múlt Vasárnap az egész Belső Városban mindeneknek tudtokra adatott, hogy 19 diknek estvéjén az egész Városban minden ablak meg leszén vilá-

gositva, és a' mint az előre való készülétek vagnak, soha még Béts ugy ki nem vólt világositva, mint ezen alkalmatossággal lészzen.

A' Pruszszus *Márs* Profétája H. *Braunschvájg*, a' *Ninivéhez* hasonló *Páris* Várofsának tsak 40 napokat adott a' meg-térésre. — A' szegény Lengyelek már-is *penitentiát* tartanak. — Augustus még nem sokat ígér; de September és Oktober olyan hirekkel fog bé állani, hogy szemünk szájunk el hül beléje. — Egymást kergetik a' *Párisból* szárnyáló roszz hirek szüntelen, de a' mellyeknek egészsz hitelt adni nem lehet.

A' Múzsáknak egy különös tisztelője és a' Tudományoknak gyámola 's szeretője Gr. *Teloki Josef* Ur ő Exja a' *Frankfurti* Koronázásról jövéen, meg nézte mostani virágzásában a' Német Múzsák' első lakó helyét *Göttingát*. Oda érkezett Jún. 28-dikán, és még azon nap' sokakat el-járt a' nevezetesebb Tanító Urak közzül. El ment a' Kir. nagy Könyves Házba-is. Más nap, reggeli tizedfél órakor meg jelent ő Excell. ja, Profelsor, és Udvari Tanátsos *Fedor* Urnak társaságában, az Univerfitás' Templomában, a' hol T. *Marczoll* Ur igen fontos Prédikátziót tartott, mellyben Sz. Pál' Galatákhöz irt Lev. 6 rész. első verse szerint azt adta elő: mik a' köteleiségei egy okos Keresztyénnek, az ő töredékeny, és hibába esett Ember-társaihoz. — Ezt az egész napot is (Vasárnapot) *Göttingában* töltötte a' Gróf Ur, 's rész szerint maga ment a' nagyobb rangú, és érdemü Profelsor Urakhoz; rész szerint azoknak költsönös látogatásokat fogadta el. 30 dikon, reggeli 9 óra előtt indúlt ki ő Excell. ja *Göttingából*, 's szándékozik, *Gothán* és *Vaimáron* keresztül, *Jénának* menni; onnan pedig egyenesen a' *Prágai* Koronázásra. — Örvend a' Németh Világ' első szine, hogy személlyesen-is meg esmerhetette azt a' derék Magyarat, a' kit eddig tsak hirében tisztelt. — Egy ilyen Nagy Hazánkfia' ditső tulajdonságinak tapasztalásából, újj indító okot vett ez,

ez, Nemes Nemzetünknek szeretetére, és betsüllésére.

Pestről. A' Múzsáknak egy jól-tévő öreg Atya, a' Nemzeti nyelvnek egy hathatos pártfogója idősbb Gróf *Ráday Gedeon* Ur ő Naga meghal ezen hónapnak 6 dikára virradó éttzakáján 12 órakor, példás életének pedig 79 dik éltendéjében *Pétezen*. — Nyavallyája 3 napig tartott hideg lelésből állott, mellyre Dr. *Szombaty Josef* Ur előre megmondotta vala, hogy közelit a' vég óra — a' temetési pompa ezen hónapnak 16 dikán fog tartatni, és az ezen holt test felett Prédikállók között egy lézen a' Halási Pap, és azon Kerületnek Gen. Notáriusza T. T. *Tormágy János*. — Egy 79 éltendőt élt embernek egy szova se lehet az Halál ellen.

Aradról 27. Jul. — „Noha az élés sokkal óltsóbb most itten, mint vala a' közelébb múlt éltendőkben; még is a' tolvajok' száma sokkal nagyobbra nevede az akkorinál ebben az éltendőben. Nem tsak a' pusztákon; de még a' Városokban, 's Falukban se lehettek már bátorságosok Vármegyénk' Lakosai. Mert a' máséra ásítózó korhelek csoportosan ütöttek réájok, sokszor mindjárt alkonyodás tájban, 's kegyetlen erőszakoskodások, és kínzások között rablották ki őket pénzeiből, 's más javaikból. A' mi prédát kaptak, öröm lövöldözések között osztották meg egymással. Edgyütt nevedett szerentséjekkel a' vakmerőségek, mellynek szörnyü következései lettek volna; hanemha Tek. *Edelspacher* Vitze Ispanyunk' szemelsége, 's a' Köz jóhoz viseltető példás buzgósága eleit vette volna azoknak szerentséssen. — Megértvén i. i. ezen vigvázó, 's kötelességében hiven el járni kívánó Fő Tisztviselő, hogy a' Haramia Banda, *Arad és Petska* között, *Szent Tamási* nevü pusztakortsmáján dōzsöl — tsak egy mértföldnyire *Aradtól* — maga mellé vette a' Vármegyének ugy nevezett *Persecutorait* (Tolvaj hajhászó zsóldos Embereit,

bereit), 's Katonai-segittséget - is kért, melly 16 vagy 17 fegyveres Katonákból állott, *Petrótzsi Fő Hadnagy* Urnak vezérlése alatt. Ily készüléttel meg indúlt éttzakának idején az említett kortsma felé; mellynek midőn el-érte volna fele útját: gyalog szállott, minden vele lévőkkel együtt, hogy észre ne vehessék a' menetelét előre a' zsiványok, 's meg ne szelellyenek. Dereksan végrehajtotta, jól el- intézett szándékát. — — — Éjféli 12 óra- kor érkezett a' kortsma-hoz szép tsendesesen, úgy hogy a' Haramiák' Őrállája tsak akkor adhatott jelt, két pistoljának ki sütése által, midőn már körül vólt véve a' kortsma, következéskeppen késő lett volna a' szaladás. Védelmezni kezdték tehát magokat a' zsiványok: lövöldöztek ki a' kortsma ablakán 's ajtaján; de a' Vízze Ispány, és Fő Had- nagy Urak-is olly keményen tüzeltek - bé reájok, hogy minekutánna éjféli utánni két óráig tartott vol- na a' viaskodás: már nem győzte tovább a' Hara- miaság az ellent állást, hanem ki- osontott a' tsap- székből, valamint a' fel- bizgatott medve az álmá- ból; 's ki- lövén még egyszer pistolyát az ostrom- ló Sereg közzé, útat akart vezteni. De így se sza- badithatá - ki magát a' veszedelemből. Kézbe ke- rült rész szerint erővel való el- fogás, rész szerint meg- sebesítés által. A' vezérjek - is sebet kapott; de egyik tudósítás szerint, még- is meg- bújt ez út- tal: hanem reggelre kelve, tsak ugyan ötlet- is meg- találták, 's bé vitték. Ez, ama' híres — *Nemes Pe- tri* nevezetű — Haramia, kit a' *Mező- Hegyesi* Kom- mandó, és *Csanád Vármegye* már régtől fogva ül- dözött.) Ez azt vallotta, hogy el fogatások előtt egy hét alatt nyóltz helyeken rablottak. Ki- val- lotta az orr- gazdájokat, szekereisseiket, 's több tá- saikat- is, kiket Juliusnak 27 dikén bé- is vittek *Arad- ra*. Ketten, igen esmerettesek már *Aradon*, az el fogott Haramiák közzül. Mert az egyik, négy elz- tendőkig raboskodott ottan; a' másik, katona vólt az oda való *Várban*, 's onnan szökött- meg. „

Nagy Megyer 9. Auguszt. — Tsak alig indúla ki ez előtt néhány napokkal Gróf *Zichy István* Ur ő Nga ezen *Csitsói* Uradalmából, Gróf *Zichy Ferentz* Ur ő Exc. ja installatiójára; a' midön *Csitsón* a' Kastély mellett fekvő, egy leg-alább-is 60 ölnyi hosszúságú, és 30 ölnyi szélességű, négy szegeletre alá épült, Tiszt és Major Ház, mára virradolag, egy óra tájban, észre vehetetlenül hirtelen lángot vete; és az egész épületet, olly nagy erővel boritá el, hogy magok az Uraság Tisztjei, nevezetesen a' Tisztartó Ur, Feleségestől 's gyermekestől edgyütt, tsupán tsak az alsó ruhájokban alig szaladhatának ki a' tűz alóll. A' melly épület a' Tiszt házakon kívül, tsak nem a' földig le égett, öt borjut-is magával együtt oda temetvén. — Ment a' Major Házzól a' tűz a' Takarmányos Kertre — a' holott is kevés szempillantások alatt 9 asztag búza, 3 kazal árpa, két kazal széna, mellyek között a' leg-kisebbiknek hosszát 12. a' leg-hosszabbikét pedig 20 ölön fellyül gondolhatni, lángba borulának. Altal harapozott a' tűz a' Helysége is, holott két Házak minden Takarmányaikkal edgyütt füstbe menének; és tsak az Istennek nagy irgalmossága tselekedte, hogy az egész Helység hamvas áldozattyává nem leve, a' kegyetlenül prédáló tűznek. Ha ugyan is a' szomszéd Helységebeliek el érkeztvén, minek előtte a' nagy szél fel-támadott volna, a' tűznek harapozását szerentsésen megfojták — és már most, midön ezeket írom, tsak a' lángoló kazalok és asztagok mutatnak egy szomorru, de irtoztató Spectaculumot. A' tűz, honnan vette légyen eredetét? bizonytalan — mondják hogy valami égetetlen mész kapván vizet magába, a' gerjesztette volna a' tüzet — de ezt a' Minerálisták itélik-meg. A' mondatik, hogy Gróf *Zichy István* Ur ő Nga 12 ezer forintoknál több károkat vallott légyen — és ennek helyet-is lehet adni. A' Kegyelmes Isten őrizzen mindnyájunkat az illy pusztító veszedelemtől. Ezen a' részen a' szarvas marhák is nagyon és hirtelen kezdenek dögleni —
ebben

ebben az órában semmi baja se láttzik, már a'
 másokban vége vagyon.

*A' Bétsi Udv. Újságban ezen következendő tudósítás
 tétetek a' tsata piatzról közönségesse.*

„Lingenfeld mellől, a' Renus vizének tulsó part-
 járól, a' H. Hohenlohe táborából Aug. 4 dikén. —
 Az eddig innen a' Renuson Mannheim mellett fekvő
 19 Batalionokból és 13 Divisiókból álló Hohenlohe
 Serge, Aug. 1 ső napján estvéli 10 órakor a' maga
 fekvő helyéből fel kerekedvén, a' Renus vizén 3
 csoportokban által méne. — 14 Svadron Lovaso-
 kat F. M. Lajtinánt H. Waldek vezérlett által a'
Manheimi hidon. — A' másik csoport, melly 14 Ba-
 talion gyalogokból állott, Gen. Daltonnak vezérle-
 se alatt más helyen hajókon szállott által. — —
 Maga H. Hohenlohe a' 3 dik csoporttal, u. m. 4 Sva-
 dron Húszárokkal, 2 Svadr. Könnyű-lovasokkal, és
 2 Batalion Gyalogokkal, a' Spóyeri partokra hida-
 sokon szállott által. — A' Hertz. Hohenlohe szál-
 lása *Lingenfeldnél* vagyon, és így ezen egész Se-
 reg nem melzize fekszik *Landauhoz*. E' tájon körül-
 bé a' Frantziáknak is egy 40 ezerből álló Sergek
 táborozik.

A' Frantzia Nemzethez intézett első maga ki-
 nyilatkozató Levelét H. Braunschvájgnak *Párisban*
 újra ki-nyomtatták a' Frantziák, és magok széjjel
 osztották. Braunschvájgnak képét réz táblára metz-
 ve minden felé árulják, hogy ki - ki rá esmerhessen.
 — Egy *Jakobiták Klúbjá* beli Grófról azt beszélik
 a' Német Levelék, hogy a' Braunschvájg Taborá-
 nál Profont sütő Legénynek verbuáltatta vala ma-
 gát bé, és már Pruszizus Köntösbe is öltöztette
 vala, midőn titkos irás által észre vették ki légyen,
 és érdeme szerint fizettek néki. Ki tanúlták, hogy
 ezen Kenyér sütő börbe öltözött gaz-embernek ke-
 zénél nem melzize egy néhány ládátska *arsenicum*
 (mérég) lett légyen — mi hasznát akarta ennek
 venni ő tudja, 's mi-is gondolhatjuk. — Ördögi
 mesterség!

Az Ausztriai és Pruszszus edgyesült Sergeknek Fő Vezére a' *Braunschvájgi* Hertzeg még egy tóldalékot is ragasztott a' Frantziák ellen ki-adott *Pátense* mellé, mellynek értelme ez:

„Iben) Ha minden reménség felett némelly hitefzegett és alaton indulatu Párisi lakosok által a' Király, Királyné, vagy akár-mellyik a' Királyi Familiából, el tanálna vitettetni, mind azok a' helységek, mellyeken keresztül vitettetik, ha ellent nem állanak, éppen ugy, mint Páris Vároisa, meg fognak kerestetni. Az az út, mellyen a' Királynak és Királyi Familiának ragadozói fognak menni, a' büntettetés által egészfzen emlékezetessé fog tétettetni, és ezen ragadozásnak segéllői, éppen ugy büntettetnek, mint magok a' ragadozók. — 2 szor.) Azt a' helyet, a' hová a' Frantzia Király, a' Tsászárnak és Pruszszus Királynak hívására, el fog menni, tsak az alatt a' fel-tétel alatt fogják ő Felségek tökéletesen szabadnak tartani, ha a' Frantzia Király, az ő Felségektől számára küldetendő kíséred Seregnek őrizete alatt jelennék itt meg. — 3 szor.) Mind azok a' jelentések, mellyek a' Frantzia Királynak nevében, a' Tsászár és Pruszszus Király kívánságai ellen közönségessé tétetnek, erőteleneknek fognak tartani.],,

Mi módon fogattatott légyen egészfz Frantzia Országban a' *Braunschvájgi* Hertzegnek ezen *Pátense*, még bizonyos tudólitásaink nem érkeztenek róla. Némelly Német Levelekből azt olvassuk, hogy a' *Strafsburgiak* Jul. 31-dikén estve vévén ezen *Pátentst*, még azon éttzaka sok ezeret nyomtattattanak belölle, 's más nap ezerenként indították postán az Országba szerte széllyel. — — „A' ezen *Braunschvájgi* Hertzeg *Pátensén* való meg-indulás — így szoll egy innen érkezett tudósítás — olyan, hogy készek a' lakosok meghalni, véreket és jóvakat fel-áldozni, mint-sem a' régi rabság alá vizsgálva térni. A' *Constitutionalis* gyűlésekben iszonyu esküvések tétettenek-le, hogy a' szabadságot utolsó tsepp vére.

vérekig általmazni fogják. Egész Frantzia Országban hasonlót lehet remélni. A' Regularis és Nemzeti Sergek mindenünnen szaladnak öszve a' *Rénus* vize tályékára. Tsak az egy *Felső Renusi Departamentom* 12 ezerből álló Serget botsátott a' táborhoz, és azt írják, hogy a' széleken és benn az Országban fegyvert fogott Frantzia nép réá mégyen 600-ezerre. — A' Párisból Jul. 29-dikén indúlt Levelek szerint, felette kedvetlenül, de egyfzersmind erősen mosdatlanul-is fogadták a' Párisiak a' *Braunschváigi* Hertzeg Patensit. — De ezekről kevés idő múlva bővebb tudósításokat fogunk venni.

Regensburg 27. Jul. — „Itt az a' hír terjedt el, hogy a' *Német birodalom'* Frantzia háborujának egy ujj *Közben-járó Congressus* által való letsendesittetése vétetett vóina munkába, melly hogy tökéletességre mehessen, tsak a' hujja, hogy a' Frantzia Nemzeti Gyűlés ezen 3 feltételekre ájjon réá. — „1-ben.) Hogy a' Frantzia Királyi Familia, minden további erőszak-tételek ellen bátor-ságossá tétetődjék. — 2-szor.) Az *Austriai Ház* ellen tétetett had-izenés vétetődjék visszra. — 3-szor.) Hogy a' Nemzeti-gyűlés egy bévétetődhető és megálható *projectum* által mütassa ki azokat a' módokat, mellyek szerint a' Frantziák az öszve szövötközött Fejedelmeket, az ő általok tétetett, és a' Frantziák által okozódott hadi költségekért, illendően ki elégithetik. Akkor, midőn mind ezek a' feltételek a' Frantziák részéről bé-töltettenek, megfognak a' Fejedelmek is abban egyezni, hogy Frantzia Orzágnak *Constitutioját* bizonyos módosítások alatt, a' *Vestphaliai Békeségnek* formája szerint, gárántérozák.

A' múlt Jul. 28-dikán a' környül-állásokhoz képpeszt még meg-lehetős tsendesség uralkodott Párisban. — 27-dikben reggel 8 ezer Granatérosok, és igen nagy számú Nemzeti-Gárdisták, a' Királyi Udvar és kert körül öszve seregelvén, egyenlő akarrattal és teli torokkal kiáltják vala, hogy *Éljen a' Király!* Az egész sokaság közzül tsak egy személy

vált vala ki, a' ki azt kiáltotta, hogy *le kell ten-
ni a' Királyt* : de kevésbe maradott el, hogy ez-
is a' többektől agyon nem lövetett. A' Király ma-
ga le ment a' Gránátérosokhoz, és nyájasonn tu-
dakozta tőlök, hogy ettenek-é már? — mellyre
ezek azt felelték: hogy nékik most nem vólt egyéb-
re semmire szükségek, hanem tsak arra a' szeren-
tsére és tizzteletre, hogy a' Királyt láthassák.

Az a' *Jarry* nevezetű Frantzia Generális, a'
ki *Austriai Flándriában Kortrik* Várofsának külső
részeit fel-égettette, a' Frantzia Király által *Gene-
rál Lájtinántá* tétetett. — Azt írják, hogy az a'
Sliffen nevezetű Pruszszus Generális, a' ki még a'
Lüttikhi zenebonakor Pruszszus Sergeket vezérlett
vólt ezen Püspökségbe, és a' ki az után a' Prusz-
szus szolgálatról le-mondott vala, most Frantzia
szolgálatot vett magára, és a' Frantziákhoz megyen
által. Ha ez a' hir igaz talál lenni, *Balsam* gya-
nánt fog a' Frantzia Ministeriomnak sebjeiben szol-
gálni.

A' Frantzia széleken sokan nagyba fogadnak,
hogy sem az *Austriai*, sem a' *Pruszszus* Sergek
Frantzia Országba bé-menni nem fognak; mivel
még igen nagy a' lakosokban a' fel-háborodott
indulat, és a' bé ment Sergeknek talám bajosabb
lenne a' ki felé, mint sem a' bé felé való menetel.
Frantzia Országban 27 Millió Lelkek laknak egy-
tsomóban; ezek közzül 6 Milliók és 700 ezerek vagy-
nak fegyver fogható állapotban, még pedig 2 Mil-
liók és 88 ezerek olyanok, a' kiknek bizonyos jöve-
delmek vagyon, és azért *Activus* Frantzia Polgá-
roknak neveztetnek. — Hogy a' Frantziáknak szá-
ma illy nagy légyen, már azt sok ahoz értő embe-
rek régen mútogatják. A' mi pedig azt az egész
Frantzia bizakodást illeti: hogy az *Austriai* és a'
Pruszszus Sergek, bé nem mernek Frantzia Ország-
ba menni, azt az idő fogja meg-mútatni. Sőt hogy
már meg-is indúltanak bé felé, bizonyítja a' Bétsi
Udvari Ujjságban közelebbről ki-adatott Udvari tu-
dósítás, melynek summáját, felyebb lehetett olvasni.
Melly

Melly meg-átalkodva óltalmazták magokat némely Frantzia helységek, bámulni lehet. A' Frantziáknak *Maulde* mellett fekvő táborából azt írják Jul. 15 dikén, hogy nem melzsze ide egy *Mortegnó* nevű falura egy *Ulánus* tsoportotska réá ütven, a' falusi Birónak két 16 és 17 esztendős léányai férjfi köntösbe öltöztenek, és a' falusi más lakosokkal a' tsata piatzra ki állottanak, és ettől az időtől fogva minden nap fegyverben jelenvén-meg, a' leg-szélsőbb vigyázatokon is bátranviselik magokat. Jul. 10-dikéről; 11-dikére viradó étzaka legalább-is 20 lövéseket tett egyik egyik az ellenségre, és 14-dikben az itt Komendérozó Frantzia Generálissal együtt tették-le hiteket a' Szabadság óltárán.

Páris 28 dik Jul. — *Grenobelben* 300 meg nem esküdt Papok gyűjtettvén öszve, ábrázattal hátra felé fordúlva szamarakra ültettettek, és így hoztatának meg a' Város piatzain. További Fátumok bizontalan. A' fel-tett tzél irántok az, hogy a' *Sárdiniai* Státusokba költöztesenek által. — — Annak a' *Saillant* nevű Frantziának meg-ölettetésekor, kit a' Frantzia Printzek arra bérleltenek vala, hogy Frantzia Országnek Déli részében inditson az alatt zenebonát, még a' Printzek *Német Ország* felől bé-ütnének, azok a' Nemzeti Gárdisták, kik magát *Saillantot* egészsz Contrarevolutiós Sergével edgyütt kegyetlenül ki-öltötták, a' többek között 25 meg nem esküdt szaladó Papokat is az úton bé-érvén, a' közelebb való élő-fákra akasztották-fel őket.

A' Jul. 28 dikán *Bavayból*, és 31-dikén *Monsból* irt tudósítások szerint, az Auszriai Sergek *Bavayból* másodiksor is ki-jöttek, és a' *Malplaquet* mellett a' Frantziák földén formált tábort egészszén oda hagyván, ismét a' Belgiumi határokra haza jöttek. Ezen ő vissza jöreteleknek sokan azt az okát mondják: hogy a' mi Sergeink tsak addig nem akartanak a' Frantziák földén múlatni, míg a'

Braun.

*Braunschweig*gi Hertzegnek Pátense és így a' *Berlini* és *Bétsi* Udvarok akarátja a' Frantzia nép között nyilvanságossá lehetne. Mások azt erősitik, hogy a' Frantzia Sergek nem akarnak a' miéinkel tsatába elegyedni, és így a' miénkek nem akarják nállok a' pénzt hijjába költeni. Vagynak olyanok is, a' kik azt gondolják, hogy a' Pruszszus Sergek a' miéinkel együtt ujj *plánnum* szerint akarván tsatázni, a' mi *Auftriai* *Belgiumi* Sergeink közzül is 25-ezer magát a' Pruszszus Sereghez fogja tsatolni, és ezek együtt kezdenek a' probához, és ez okozta a' miénkeknek *Malplaquettől* való visszsa jöveleteket. Azonban az, hogy a' mi Sergeink önként visszsa jöttek, a' bizonyos, és a magok újjokat *Luxemburg* felé vették. — Ugyan ez a' *Monsi* tudósítás erősíti azt is, hogy *Luxemburghoz* 6 mért földnyire lévő *Arlon* nevű kóltsatlan és kaputlan Városotskánkat a' Frantziák el foglalták.

Párisból ezt írják Aug. 2-dikán. — A' Hadi Minister azt a' jelentést tevé a' Nemzeti Gyülés előtt, hogy Gen. *Dillon* olyan fordulásokot tett *Mobeuge* és *Avesne* körül, mely szerint az *Auftriaiak*, az el foglalt *Bavay* tájékát ismét el hagyták. *Mobeuge* és ezen egész tájék oly meg erősítettett állapotban vagyon, hogy a' Nemzeti Gyülés e' tájon semmitől sem tarthat. A' *Soissoni* táborban 8 ezer ujj Gárdistáknál már többen gyültenek öszve.

A' Nemzeti Gyülés ismét 300 Millió Livrát érő *Afsignatákat* indiott útnak, a' Nemzeti erdők és Püspöki Paloták közzül pedig 200 Millió Livrányit érőt botsátott áruba.

A' Nemzeti Gyülés egy kérdést botsátott vala *Luknerhez* és *La Fayettehez* ezen napokban, melynek ez vala summája: — igaz én az, hogy *La Fayette* *Luknernek*, a' Frantzia tábornak *Páris* alá való vezérlését javasolta volna? — Ezen kérdésre mind *Lukner* mind pedig *La Fayette* röviden feleltenek. A' *La Fayette* feleletének értelme ez: —

A' Minister egy vádat küldött hozzám, mellynek hat

hat Nemzeti Deputátusok irták neveket alája. Ha én a' magam gondolkodásom módja felől megkérdeztem, azt felelem, hogy én, mint az *emberi Jusnak* és a' népek felsőségének óltalmazója, magamat örökké ellenébe szegeztem annak a' Hatalomnak, mellyet a' Szabadság jóvá nem hagyott, és a' melly nem a' Nemzetnek egyenlő akarátja által erősített meg, és hogy én örökké annak a' Hatalomságnak kívántam engedelmeskedni, mellynek egy szabad Constitutió szabott formát és határokat. Most ez a' Kérdés tétetett általatok előmbe: — javasoltam é én Luknernek, hogy az alattunk lévő táborral Páris Városára mennyünk? Én erre csak röviden felelek, és azt mondom: *hogy ez nem igaz.* „

A' Lukner feleletének summája az: hogy ha néki *La Fayette* a' félét javasolt volna, a' mivel vádoltatik, maga bé-árulta volna ötet. Azt kívánja, hogy az ezen a' semmiségen való veszekedés félre tétetvén, ez helyett minden igaz hazafi óltalmazza hazáját a' közönséges ellenség ellen. Ő azonban jelenti utoljára, hogy ha ötet többet e' féle temonda-fetsegésbe elegyítettik, ő hivataljáról le fog mondani. — Ez szerint már talám vége fog a' *La Fayette* perének is szakadni.

Jul. 30 dikán, midőn már Párisban némű-némű tsendesség szemléltetnék, ismét öszve vesztenek a' Nemzeti Gárdisták az ujj Gárdistákkal, és az utolsók egy tsendesítő *Duhamel* nevű Dragonyos Hadnagyot elő fogván, darabokra vagdalák szegént. A' Nemzeti Gárdisták közzül mások-is sokan kaptanak lövést vagy vágást. Estvére kelve lárma verettetett. Minden igaz hazafiak rettegnék vala, és a' Királyi Kert körül minden bóltok előre bé-zárattattanak, melly igen félelmes étzakát képzeltetett. Mi történt későbbre, még eddig nem tudjuk.

A' Király a' maga kertjeinek ajtait már ismét megnyitatta, és a' bé-menetel ismét mindennek szabad.

szabad. — *Marseille* Várorsából érkeztenek - meg közelebbről 500 ujj Nemz. Gárdisták *Párisban*, és a' melly törvéntelenségeket ezek itt véghez visznek, már ez igen sok.

Portugalliában, a' Papi dolgokra ügyelő Státus - Titok - Tanátsból, olly parantsolat ment ki a' napokban, hogy két tsizmás Auguftiniánus Klastromok el-töröltésenek, 's a' jószágaik el-adattásának. — *Portugalliában* él egy vén ember, a' ki nek nem jut ugyan eszébe már egész bizonyossággal, mellyik esztendejében született légyen a' múlt Századnak; hanem annyira emlékezik, hogy 1680 ban mint egy 18 esztendő volt már. Még alkalmasint bírja magát, jó izűn eszik és iszik.

A' *Nápolyi*, és *Romai* Udvarok között, már régtől fogva folyó pernek el-igazítására, Biztosokat nevezett-ki mind a' két Hatalmaság, a' kik az ugy nevezett *Status Ecclesiasticusnak Castellana* nevezetű Városotskájában fognak tanátsot tartani. A' *Nápolyi* Király' Biztosa, az első Minister Gr. *Acton* lesz; a' Pápa részéről pedig Kárd. *Campanelli*, kik már ide mind ketten meg is indultanak.

Stokholmában Jul, 24-dikére virfadolag az a' reméntelen dolog történék, hogy a' meg öletett *Ankerström* 4-re vágatott teste el-lopattatván, reggel sohol nem tanáltaték, hanem egy fűrész és egy pár kesztyű hevernek vala az ő helyén, mellyek behozattanak. — A' bódógúlt Királynak kézi írásai, mellyek között vagyon az ő ideje béli Historiának és a' maga Uralkodásának önnön maga által készített leírása is, az *Uspalai Bibliotékába* vitetnek, és le pészéltetvén, 50 esztendeig fognak pészét alatt itt heverni. — Ezeknek olvasásához tehát már a' 30 esztendő emberek igen kevés köntöt tehetnek. — *Ankerströmnek* azon két meg-rezelt és meg-szegelesztett pistoly-golyóbilisai, és a' többön darabok, mellyek a' Király testéből az ő halála után szedettenek-ki, egy arany edénykébe tetetvén, bizonyos és ezen ilzonyu történetet jelentő felyül való irás alatt, az Ország Klénodiumjait

nak palotájában fognak örök emlékezetül meg-tartatni.

Juliusnak 20-dikán az a' parantsolat téteték *Stokholmban* közönségesé, hogy a' nép magát az utzákon nagy tsomókban mutatni ne mérészelje, és 10 órakor minden fogadók és Kafé házak bezárattassanak. Az étzakai vigyázók meg kettőztetettének. Mi okozta légyen a' Svéd népnek ezen zúgását, nem tudatik. Azt irják, hogy talám a' Király gyilkosai meg-büntetésének illy fokáig való halasztása volna az oka: de ezt bizonyosan még nem irhatjuk. — Azt is irják innen, hogy ezen következő dolgoknak el-igazítása végett fogna nem sokára Svétziában ismét Diéta tartatni u. m. — 1-ben.) Az Orosz Udvartól a' Frantziák ellen kivántatott 16 ezer katonákra nézve. — 2-szor.) Hogy mi-módon kellelsék a' meg-hólt Király privat adótságait le-fizetni. — 3-szor.) Hogy a' Státusok a' Király gyilkosainak állapotjokat magok itéljék és határozzák meg.

A' *Svétziai* Uralkodás módjában esett igen nagy változást jelenti a' Régensnek egy példás, — — — — — *Rendelése* is, mely a' múlt Jul. 11-dikén közönségesen hirdették ki, és a' melly által Svétziában egy olyan gondolkodásnak és nyomtatásnak szabad módja állittatik fel, melynek talám tsak Angliában lehet párját tanálni. Hogy a' *Svéd Regens* ezen végre ki-adott *Patensének* felséges voltát illendő módon betsülhessük, egy néhány periodust teszünk ide belőle: — „

„, Leg első és leg-bizonyosabb lépés — *ugy mond* — a' közönséges böldegságra, a' szélesen kiterjedett megvilágosodás: a' gondolkodás és nyomtatás béli szabadság pedig, egy olyan drága jóva, és meg-betsülhetetlen ajándéka egy szabad Nemzetnek, mellyet a' Teremtő maga ajándékozott az emberi nemnek, és a' melly szabadságot meg-fizoritani, a' nélkült, hogy az embernek a' természetben fundáltatott jussa is egyszersmind meg ne tagad.

gadtársék, és meg ne bántattassék, lehetetlen. Távol vagyon, hogy ez a' Szabadság ha jól megőriztetik, a' jó rendet, és a' Törvényekhez megkívántató tiszteletet, mellyen mint fundamentomon, minden Státusoknak java fekszik, meg-rontaná, sőt óltalmazza azt inkább, a' midőn ez által az ártalmas elő-ítéletek fel fedeztetnek, a' tudatlanságnak homályai el-oszlattnak, és ezeknek helyébe az igazságnak olyan világa gyűjtatik meg, melly által 's a' t. „ — A' vége felé így szoll a' *Regens* ezen Rendelésében. „

„ Továbbá minden Svétziai embernek szabad lészen leg-kissebb akadály nélkült ezen nyomtatás-béli szabadsággal élni, ha az *Író* a' maga nevét munkájának alája tész, a' mellynek a' munkával edgyütt ki kell nyomtatódni, és a' nyomtatónak a' maga mentségére soha egyéb, az *Író*nak nevének kívül, nem kívántatik. 's a' t. „

A' *Varsói* Levelek szerint Aug. 1-ső napján a' Lengyelek ege még egészen gyászba vala borulva. A' Király minden mesterségét meg-vetette, hogy az ujj Constitutió barátjait tsendesithesse. Az *Orosz* Sergek a' *Lengyel* Sergekkel együtt útoznak *Varsó* felé, és minden nap váratnak.

A' Generálisoknak az esik mindek felett leg-nehezebben, hogy a' Királytól gyakran vettek ol-parantsolatokat, hogy az *Oroszokkal* tellyeséggel szembe ne száljanak, hanem inkább mindenütt aljanak - ki előttök és hátráljanak. Ez előttök megmagyarázhatatlan titoknak tettzik.

Midőn Jul. 21 dikén H. *Poniatovszkytől* a' Királyhoz *Varsovba* az a' hir érkezett, hogy a' *Bog* vize mellett 17-ezer *Oroszok* 5 ezer *Lengyelekre* réá ütven, a' *Lengyelek* magokat olyan jól viselték, hogy az *Oroszok* közzül 1500 köz-embereket, 10 tiszteket, 1 *Májort* és egy *Oberstert* el-ejtvén, a' tsatározó helyet is meg-tartották, és hogy a' *Lengyeleknek* egészen veiztése tsak 300 el-estekből és

400 meg-sebessedettkből állott, ezen hirnek hal-
lására a' Király igen nagy kedvetlenséget múta-
tott. Ezt látván a' *Varsóba* öszve gyülekezve lé-
vő Deputátusok, és halván azt is, hogy a' Király a'
Generálisokhoz olyan parantsolatokat küldöz, hogy
az Oroszok előtt magokat mindenütt vonják visz-
sza, az Ország Gyűlése Marschaljához *Malachov-*
szkyhoz mentenek, és őtet arra kérték, hogy a' Dié-
tát gyűjtse öszve. *Malachovszky* azt felelte, hogy a'
Királynak ez az ujj maga viselete előtte tsupa titok.
Diétát sem hirdethet; mivel az Ország Gyűlése,
midőn el-öszlott, a' táboron, az Ország-kintsén, és
minden Tanáts-székeken való hatalmat egélszen a'
Királynak adta által. Ha tehát néki (*Malachov-*
szkynak) valamit próbálni lehetne, ezt leg előbb-
is a' táboron kellene kezdeni. E' pedig most tsak
egyedül a' Királynak engedelmeskedik. 's a' t. —
Eleget nyúghatatlankodtak ezen *Varsóban* jelen lé-
vő Lengyel Hazafiak' tovább-is, hogy a' Királytól
a' dolgoknak valóságos folyását meg-tudhassák:
de utoljára is tsak ezt a' valóst vették tőlle, hogy
a napok alatt mindent szemeikkel fognak látni, és
még azt-is meg-fogják tudni, hogy tovább mik fog-
nának történni. Így-is lett a' dolog, mivel 22 dik-
ben a' Tsászárnénak egy Levele meg-érkezvén,
23-dikban magát a' Király is a' *Reconföderatiohoz*
tsatlá. — Ekkor már sokan valának az ujj Con-
stitutióinak barátjai között — így ír egy *Varsói Le-*
vel — olyanok, a' kik bolzszuságaikat nem tit-
kolhatván, morgolódva nyilván mondják vala, hogy
az ő Királyok Hazája árulója lett-légyen.